

Lào Cai: Khởi dậy “mỏ vàng xanh” trên cao nguyên Bắc Hà

19:42 26/05/2026

Giữa đại ngàn mây phủ của vùng cao Bắc Hà, mô hình trồng dược liệu công nghệ cao của HTX Nông nghiệp Cổ Dề Chải đang mở ra hướng phát triển kinh tế xanh bền vững cho đồng bào vùng cao. Không chỉ bảo tồn nguồn gen cây thuốc quý, mô hình còn tạo sinh kế ổn định cho hàng nghìn hộ dân, góp phần giữ rừng, phát huy tri thức bản địa và từng bước khẳng định vị thế dược liệu Lào Cai trên thị trường.

HTX Nông nghiệp Cổ Dề Chải đã từng bước xây dựng mô hình nông nghiệp công nghệ cao gắn với bảo vệ tài nguyên rừng và phát triển sinh kế cho đồng bào dân tộc thiểu số.

Đánh thức tiềm năng dược liệu dưới tán rừng

Trên những triền núi quanh năm mây phủ của xã Bắc Hà, sắc xanh của các loại dược liệu quý như tam thất, sâm Lai Châu, hà thủ ô hay thất diệp nhất chi hoa

đang ngày càng phủ rộng dưới tán rừng nguyên sinh. Từ khát vọng khôi phục và gìn giữ những cây thuốc quý của núi rừng Tây Bắc, HTX Nông nghiệp Cổ Lễ Chải đã từng bước xây dựng mô hình nông nghiệp công nghệ cao gắn với bảo vệ tài nguyên rừng và phát triển sinh kế cho đồng bào dân tộc thiểu số.

Không đơn thuần là mô hình sản xuất nông nghiệp, HTX được xem như hành trình gìn giữ “mỏ vàng xanh” của vùng cao Tây Bắc, nơi các loại cây dược liệu được nuôi dưỡng bởi khí hậu mát lành, thổ nhưỡng đặc trưng cùng tri thức bản địa được lưu truyền qua nhiều thế hệ.

Sau gần một thập kỷ phát triển, HTX đã xây dựng vùng liên kết sản xuất với hơn 1.200 hộ dân tham gia, phát triển hàng chục héc-ta dược liệu dưới tán rừng theo hướng bán tự nhiên. Nhiều loại dược liệu chủ lực như tam thất bắc, tam thất nam, sâm Lai Châu, hà thủ ô đỏ, sa nhân tím hay ấu tẩu được chăm sóc theo quy trình hữu cơ nghiêm ngặt, tuân thủ nguyên tắc “ba không”: không sử dụng thuốc bảo vệ thực vật, không dùng hóa chất độc hại và không làm biến đổi môi trường sinh trưởng tự nhiên của cây.

Điểm nổi bật của mô hình là sự kết hợp hài hòa giữa ứng dụng công nghệ cao và bảo tồn hệ sinh thái tự nhiên. Từ khảo sát thổ nhưỡng, độ cao, độ che phủ rừng đến theo dõi nhiệt độ, độ ẩm đều được HTX thực hiện bài bản, khoa học. Đối với các loại cây có giá trị cao và khó thích nghi như tam thất hay sâm Lai Châu, vùng trồng phải đáp ứng những yêu cầu nghiêm ngặt như độ cao trên 1.400m, độ ẩm duy trì trên 70% cùng độ che phủ rừng phù hợp nhằm bảo đảm hàm lượng dược chất tự nhiên đạt chất lượng tốt nhất.

Không chạy theo mở rộng diện tích bằng mọi giá, HTX lựa chọn hướng phát triển bền vững, lấy chất lượng sản phẩm và giá trị sinh thái làm trọng tâm. Chính định hướng này đã giúp sản phẩm dược liệu của HTX ngày càng được thị trường đánh giá cao. Từ nguồn nguyên liệu sạch, HTX đẩy mạnh chế biến sâu, phát triển nhiều sản phẩm OCOP mang đậm bản sắc vùng cao như trà thảo dược, nước uống từ lá sâm, tinh dầu, cao thảo dược, sản phẩm chăm sóc sức khỏe và mỹ phẩm thiên nhiên. Việc đầu tư chế biến sâu không chỉ nâng cao giá trị dược liệu mà còn góp phần xây dựng thương hiệu nông sản đặc trưng cho địa phương.

Những bungalow giữa rừng được xông thảo dược tự nhiên cùng những chén trà lá sâm giữa không gian mây núi đã tạo nên dấu ấn riêng cho mô hình du lịch sinh thái

Tạo sinh kế bền vững cho đồng bào vùng cao

Song song với phát triển sản xuất, HTX còn trở thành “cầu nối” chuyển giao kỹ thuật cho người dân địa phương. Từ kỹ thuật ương giống, chăm sóc, bảo quản đến chế biến sản phẩm đều được hướng dẫn trực tiếp cho các hộ liên kết. Nhờ đó, nhiều hộ đồng bào Mông, Dao, Tày tại địa phương đã từng bước thay đổi tư duy sản xuất, chuyển từ canh tác nhỏ lẻ sang phát triển kinh tế hàng hóa gắn với bảo vệ rừng.

Mô hình trồng dược liệu dưới tán rừng cũng góp phần phủ xanh đất trống, nâng cao ý thức bảo vệ tài nguyên thiên nhiên và tạo nguồn thu ổn định cho người dân. Nhiều diện tích đất đồi trước đây chỉ trồng ngô, sản hiệu quả thấp nay đã trở thành vùng dược liệu có giá trị kinh tế cao, mang lại thu nhập bền vững cho hàng trăm hộ gia đình.

Không dừng lại ở sản xuất, HTX Nông nghiệp Cổ Đề Chải còn tiên phong phát triển mô hình du lịch trải nghiệm gắn với dược liệu. Du khách đến Bắc Hà không chỉ được tham quan vùng trồng, tìm hiểu quy trình chăm sóc cây thuốc mà còn trực tiếp trải nghiệm chế biến trà thảo dược, ngâm chân bằng dược liệu hay thưởng thức các món ăn bản địa kết hợp thảo dược quý.

Những bungalow giữa rừng được xông thảo dược tự nhiên cùng những chén trà lá sâm giữa không gian mây núi đã tạo nên dấu ấn riêng cho mô hình du lịch sinh thái nơi đây. Đây cũng là hướng đi phù hợp với định hướng phát triển kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn và du lịch nông nghiệp của tỉnh Lào Cai trong giai

đoạn hiện nay.

Có thể khẳng định, mô hình trồng dược liệu công nghệ cao của HTX Nông nghiệp Cổ Dề Chải là minh chứng sinh động cho hiệu quả của việc phát triển nông nghiệp gắn với bảo tồn tài nguyên và phát huy giá trị văn hóa bản địa. Từ những cây thuốc quý dưới tán rừng, một hướng phát triển kinh tế mới đang dần hình thành ở vùng cao Bắc Hà - nơi người dân không chỉ sống nhờ rừng mà còn biết giữ rừng để phát triển lâu dài.

Giữa hành trình xây dựng nền nông nghiệp sinh thái, hiện đại và bền vững, mô hình của HTX Nông nghiệp Cổ Dề Chải đang góp phần khẳng định tiềm năng to lớn của dược liệu Lào Cai, đồng thời lan tỏa tinh thần đổi mới, sáng tạo trong phát triển kinh tế vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

Hải Minh - Đức Diện